

Help de psychiater is gek

De landelijke première van de solovoorstelling *Woest* heeft donderdag plaats in het Helmertheater in Enschede. Een serieuze voorstelling over de psychiatrie met cabaretse trekjes.

Door Ton Ouwehand
TC Tubantia

21 februari 2012

Op zichzelf een vrij gewoon kantoor, die behandelkamer van psychiater Guus Jung. Wel opmerkelijk dat de vloer bezaaid ligt met gebruikte papieren zakdoekjes. Honderden, misschien wel duizenden.

“Tienduizend zelfs”, zegt acteur Maarten Hutten die het personage op het podium tot leven moet brengen. Hij heeft nog spierpijn van het verfrommelen van die tissues, zegt hij. Die enorme hoeveelheid zakdoekjes verklaart dat er wel iets aan de hand is met die psychiater. “De voorstelling begint op het moment dat hij net van zijn leidinggevende heeft gehoord dat hij ontslagen is. Niet wegens een reorganisatie, overcompleteet of wat voor bezuinigingsronde dan ook. Hij is uit z’n ambt gezet omdat hij zijn inzichten over behandeling niet overeenkomen met hoe de ziekenhuisleiding daarover denkt. In het begin van de voorstelling is hij er vooral verbaasd over. Zelf vindt hij dat hij het uitstekend doet. Maar de wereld om hem heen zegt dat hij niet functioneert. In de voorstelling probeert hij dit voor zichzelf en het publiek te maskeren. Maar gaandeweg wordt de nood in hem groter en voelt hij min of meer gedwongen zijn masker te laten vallen en zich zelf volkomen eerlijk te presenteren.”

De monoloog *Woest* van schrijver/regisseur Boy Jonkergouw is in 2007 ook te zien geweest. “Ik heb de vorige versie niet gezien. Wel een andere voorstelling van Boy: ‘Naar buiten waar de vogeltjes fluiten’. Daarin komt deze psychiater als personage ook voor. Daarin bezoekt de psychiater zijn demente moeder in het verzorgingstehuis. Maar nu is Guus Jung ineens het hoofdpersonage.”

Toen Boy Jonkergouw hem vroeg voor de herneming van *Woest*, twijfelde Maarten Hutten geen moment. “Ik vind Boy een interessant theatermaker, omdat hij uit zijn eigen ervaring schrijft. Hij is zelf psychotisch geweest, inmiddels vijftien jaar geleden. Hij heeft zijn eigen ervaringen verwerkt in de tekst die hij mij laat spelen. Hij weet goed waar hij het over heeft. Dat maakt het heel direct, heel werkelijk.

In dit stuk diagnostiseert de psychiater zichzelf. Die diagnose komt voor een groot deel overeen met de diagnose die Boy Jonkergouw zelf vijftien jaar geleden te horen kreeg. Dat maakt het thema van deze voorstelling heel interessant. Want in feite gaat het in *Woest* over hoe het voor iemand zelf is om psychisch ziek te zijn, terwijl iedereen in Nederland daar een beeld van heeft. Maar wat ervaar je nou zelf? Probleem van de geestelijke gezondheidszorg is dat het niet zo afgebakend is als een virus, dat je kunt oplopen en dat op een gegeven moment het lichaam verlaten heeft. Wanneer ben je nou gek? Wanneer ben je normaal?

De psychiater die ik speel, vraagt zich dat af.

Ik vind het een heel interessante materie. Waar liggen de grenzen? Ik ben wel eens somber. Hoever ben ik dan af van een depressie? Ik ben wel eens in de war. Zit ik dan in de buurt van een psychose?

We hebben met deze voorstelling geprobeerd iedereen die wel eens psychotisch of depressief is geweest iets van kan herkennen zonder dat loodzwaar is. Ik kan zelfs zeggen dat er veel te lachen valt.”

Voorstelling: ‘Woest’

Spel: Maarten Hutten. Vormgevingadviezen: Ton de Witte. Regie & tekst: Boy Jonkergouw.